

VÄRLDS

HORISONT.

SVENSKA FN-FÖRBUNDET | EN BÄTTRE VÄRLD | NUMMER 3 2015

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN

*FN-rörelsen
samlades
i Göteborg
SIDAN 16*

*Annika fick
FN-förbundets
MR-pris
SIDAN 19*

FN 70 ÅR

*Globalt samarbete
viktigare än någonsin*

FN:s generalförsamling diskuterar agenda 2030.

HISTORISKT UTVECKLINGS-AVTAL ANTOGS I FN

FN:s 193 medlemsländer enades den 2 augusti om en ny agenda för hållbar utveckling. Det historiska steget togs när dokumentet *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development* antogs i FN-högkvarteret i New York. Den nya utvecklingsagendan omfattar 17 mål och 169 delmål som syftar till att utrota fattigdom och bekämpa ojämlikhet. Den bygger på FN:s åtta millenniemål men går längre eftersom den också adresserar orsakerna till fattigdom och samtidigt tar nödvändig miljöhänsyn. Senast 2030 ska de nya målen vara uppfyllda. Avtalet är resultatet av flera års konsultationer och förhandlingar och ska antas ännu en gång av världens stats- och regeringschefer när de samlas i New York den 25-27 september.

REKORDMÅNGA FLYR ÖVER MEDELHAVET

FN:s flyktingorgan UNHCR rapporterade i slutet av augusti att fler än 300 000 migranter och flyktingar sedan årsskiftet har korsat Medelhavet för att ta sig till Europa. Det är en kraftig ökning jämfört med 2014 då totalt 219 000 personer tog sig till Europa den vägen.

I ett uttalande från FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon underströks allvaret i situationen. ”Det höga antalet flyktingar och migranter är en följd av djupare problem – ändlösa konflikter, grava kränkningar av mänskliga rättigheter, misslyckad statsledning och grovt förtryck”, enligt Ban. Vidare framhöll han att det handlar om ”en mänsklig tragedi som kräver en kraftfull samordnad politisk respons. Det är en solidaritetens kris, inte en kris som har att göra med siffror”.

WALLSTRÖM I NY FN-PANEL

Sveriges utrikesminister Margot Wallström har utsetts av FN:s generalsekreterare

Ban Ki-moon till en av sju ledamöter i en högnivåpanel som ska arbeta med frågan om FN:s humanitära arbete (*High-Level Panel on Humanitarian Financing*). Panelen ska kartlägga utmaningarna för dagens finansieringssystem och komma med förslag på hur klyftan mellan de stigande behoven och de tillgängliga resurserna ska kunna minska. Den ska också arbeta med frågan om hur finansieringen kan bli mer pålitlig och hur resurserna kan användas mer effektivt.

Generalsekreteraren konstaterade i ett uttalande att behovet av humanitär hjälp har ökat ”dramatiskt” under det senaste decenniet som ett resultat av vattenbrist, matosäkerhet, demografiska förändringar, snabb urbanisering och klimatförändringar. Resultatet av panelens arbete ska presenteras i november 2015 och blir ett viktigt underlag inför nästa års världstoppmöte om humanitära frågor i Istanbul.

– De senaste årens svåra humanitära kriser i länder som Syrien, Sydsudan och Nepal visar tydligt på behovet av nya lösningar och infallsvinklar inom humanitär finansiering. Sverige har mycket att bidra med här och jag ser fram emot att tillsammans med biståndsministern arbeta med frågorna, sa Margot Wallström i en kommentar.

ÅTGÄRDER MOT SEXUELLA ÖVERGREPP

Anklagelser om sexuella övergrepp av internationella styrkor i Centralafrikanska republiken har lett till en rad åtgärder från FN:s sida. I mitten av augusti avsattes chefen för FN-styrkan Minusca. FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon har dessutom tillsatt en oberoende panel som under tio veckor, med start i juli, ska utreda FN:s respons på anklagelserna om sexuella övergrepp. Panelen kommer även att utreda brister i existerande metoder. Resultatet av utredningen kommer att presenteras i en rapport som offentliggörs efter denna tidnings pressläggning.

Generalsekreteraren uppmanar också offer för sexuella övergrepp att träda fram och rapportera om vad de utsatts för och understryker att ”ledare måste rapportera anklagelser direkt, utreda grundligt och agera bestämt. Jag vill att offer ska vara medvetna om att vi strävar efter att upprätthålla vårt institutionella ansvar att garantera deras säkerhet och värdighet”.

I slutet av april i år uppdagades det genom ett larm från den svenske FN-

medarbetaren Anders Kompass att soldater i internationella fredsbevarande styrkor i Centralafrikanska republiken begått övergrepp på barn. Övergreppen ska ha skett mellan december 2013 och juni 2014. Sedan dess har det rapporterats om ytterligare anklagelser som även involverar FN-styrkor.

KLART MED AVTAL OM IRANS KÄRNENERGI

Den 14 juli tillkännagavs att ett avtal slutits om Irans kärnenergiprogram mellan Iran och den så kallade P5+1-gruppen (Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien, USA och Tyskland). Avtalet ska garantera att Iran inte har möjlighet att utveckla kärnvapen genom den kärnenergi som landet producerar.

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon välkomnade avtalet och uttryckte en förhoppning om att avtalet ska ”leda till en större ömsesidig förståelse och ett större samarbete i fråga om många av säkerhetsutmaningarna i Mellanöstern”. Han framhöll vidare att ”FN är redo att till fullo samarbeta med parterna när de påbörjar implementeringen av detta historiska och viktiga avtal”.

En vecka efter att nyheten presenterades antog FN:s säkerhetsråd en resolution i syfte att etablera ett system för övervakning av Irans kärnenergiprogram.

DANSK ORDFÖRANDE I GENERALFÖRSAMLINGEN

Mogens Lykkesoft från Danmark är sedan den 15 september ny ordförande i FN:s generalförsamling. Lykkesoft har en lång politisk karriär bakom sig, bl a som finansminister och utrikesminister i Danmark. Idag är han talman för det danska parlamentet. Han efterträder Sam Kutesa från Uganda.

En soldat i FN-styrkan Minusca eskorterar FN-personal under ett besök i Centralamerikanska republiken.

PENGAR EN LÄMPLIG 70-ÅRSPRESENT

VÄLKOMMEN TILL VIKTIG LÄSNING

Vi gör skillnad. Vi skapar en bättre värld genom att varje dag arbeta för fred, utveckling och mänskliga rättigheter. Som medlem och bidragsgivare skapar du hopp och räddar liv. Nu och i framtiden.

Världshorisont
Svenska FN-förbundet
Box 15115, 104 65 Stockholm
Tel: 08 – 462 25 40, Fax: 08 – 641 88 76
E-post: varldshorisont@fn.se
Webb: www.fn.se/varldshorisont
Twitter: [varldshorisont](https://twitter.com/varldshorisont)

Redaktör: AnnaLena Karlsson Andrews
Praktikant: Louise Gårdeby
Ansvarig utgivare: Linda Nordin
Layout: Tomorro', Tryckeri: Tellogruppen AB
Annonser: kontakta redaktionen på varldshorisont@fn.se
För ej beställt material ansvaras ej.
Artikelförfattarna svarar själva för innehållet i respektive artikel. För frilansmaterial ingår publicering både i tidningen och på FN-förbundets webbplats.

Världshorisont utges av Svenska FN-förbundet.
ISSN 0042-2134
Prenumerationspris:
230 kr (helår, 4 nr)
PlusGiro: 50990-1

#3

Omslagsbild: Chernor Bah, talesperson för en ungdomspanel inom *Global Education First Initiative (GEFI)*, talar i FN:s generalförsamling.
Foto: FN/Rick Bajornas

När världens ledare möts i New York i slutet av september i samband med generalförsamlingens öppnande kommer FN:s 70-årsjubileum att firas. Världsledarna ska också formellt anta den nya utvecklingsagendan, ”post 2015”, som deras länder förhandlat om i ett par års tid. De 17 nya utvecklingsmål som den innehåller är ambitiöst formulerade och den övergripande målsättningen är att avskaffa den extrema fattigdomen i världen och säkerställa en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling till 2030.

Man kan fnysa och tycka att sådana formuleringar är totalt orealistiska men faktum är att de 8 millenniemål som många fnös åt när de sattes upp vid inledningen av detta sekel har inneburit att världens stater tillsammans har genomfört den mest omfattande, långvariga och verkningsfulla utvecklingsinsatsen någonsin. Fattigdomen i världen har mer än halverats, andelen barn som går i skolan har ökat väsentligt, jämställdheten har ökat, tillgången till rent vatten har ökat och sjukdomarna i världen har pressats tillbaka, för att nämna några av framstegen. FN och världssamfundet har försökt dra lärdom av projektet och de nya mål som nu ska antas ska förhoppningsvis få mänskligheten att ta ytterligare steg i rätt riktning.

Columbiaprofessorn Jeffrey Sachs har i en krönika pekat på att FN-systemet måste få större ekonomiska resurser om det ska kunna bidra till den utveckling som världens folk önskar. Och även om det är medlemsstaterna som ska genomföra den nya utvecklingsagendan, och inte FN, så har FN en central roll när det gäller att bistå regeringarna och föra dialog både med dem och med civilsamhället. Världens folk har enormt mycket att vinna på en kraftfullare världsorganisation som kan göra mer när det gäller fred och säkerhet, utveckling och fattigdomsbekämpning och mänskliga rättigheter. Ju starkare FN, desto större chans att vi kan röra oss i riktning mot en bättre värld. Får man föreslå pengar i 70-årspresent?

Redaktör AnnaLena Karlsson Andrews
annalena.karlsson.andrews@fn.se

I DET HÄR NUMRET

- 4** FN 70 år: Tre frågor om FN:s roll, utmaningar och behovet av reformer
- 6** Tidslinje med utvalda milstolpar ur FN:s och den svenska FN-rörelsens historia
- 8** Abdoulaye, Phumla och Alice: Tre människor som berörs av FN:s insatser
- 11** Fyrsidigt faktablad med översiktlig information om världsorganisationen FN
- 12** Hallå där Therese Jönsson, civil tjänsteman vid FN-styrkan Minusca
- 16** FN-förbundets kongress i Göteborg: diskussioner, beslut och personal
- 17** Juristen Annika Jyrwall Åkerberg fick FN-förbundets MR-pris 2015
- 18** Brudparet Emma och Erik samlade in över 90 000 kr till flickors rättigheter

TEMA

FN 70 ÅR

”FN ett redskap för gemensamma framsteg”

Den 26 juni hölls en ceremoni i San Francisco, USA, med anledning av att det då var exakt 70 år sedan FN-stadgan undertecknades i staden. Stadgan trädde i kraft den 24 oktober 1945. På bilden talar Nancy Pelosi, ledamot av USA:s representanthus. Till vänster om henne sitter representanter för staten Kalifornien och till höger FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon.

På FN-dagen den 24 oktober fyller Förenta Nationerna 70 år. Världshorisont tog tempen på världsorganisationen inför jubileet genom att ställa tre frågor till två personer med stor insyn i FN:s arbete och utveckling.

HUR SKULLE DU BESKRIVA FN:S ROLL I VÄRLDEN IDAG?

Anne Poulsen, chef för Nordenkontoret för världslivsmedelsprogrammet WFP:

FN fyller 70 år samtidigt som de humanitära behoven i världen är större än någonsin. Bakgrunden är förvärrade konflikter och växande flyktingströmmar, gränsöverskridande epidemier och mer frekventa och intensiva naturkatastrofer med klimatförändringarna som grund.

För de hundratals miljoner människor över hela världen vars liv förändras tack vare FN förblir världsorganisationen lika viktig som någonsin. För att citera FN:s generalsekreterare i samband med 70-årsfirandet: FN förblir ”mänsklighetens ovärderliga redskap för gemensamma framsteg”.

Björn Andersson, stabschef på FN:s befolkningsfond UNFPA:

FN-systemet har gjort stora framsteg sedan 1945 och den vision som låg till grund för FN-stadgan förblir än idag relevant och inspirerande. Bara genom att se på millenniemålen och de senaste två decennierna kan vi konstatera, t ex, att färre kvinnor i världen dör i samband med graviditeter och förlossningar, att fler flickor går i skolan, att fler kvinnor är ute på arbetsmarknaden och har tillgång till reproduktiv hälsovård.

Det globala landskapet genomgår just nu stora förändringar och nya utmaningar

Anne Paulsen

Björn Andersson

har dykt upp. Mot den bakgrunden behövs FN mer än någonsin som global normsättare och forum för dialog.

VILKA ÄR DE STÖRSTA UTMANINGARNA SOM FN STÅR INFÖR?

Anne Poulsen:

2015 är deadline för att uppnå millenniemålen. Det globala samfundet har gjort stora framsteg när det gäller att minska hunger, fattigdom, sjukdomar och ojämställdhet men väldigt mycket återstår att göra. Strukturell fattigdom, hunger och orättvisor är globala utmaningar som kräver att vi alla agerar gemensamt – FN-systemet, regeringar, civilsamhället och den privata sektorn.

Vid generalförsamlingen i september kommer världens ledare att anta en ny global utvecklingsagenda (”post 2015”) som kommer att ligga till grund för resan mot den värld vi vill ha – en värld utan hunger och fattigdom. Samtidigt är utmaningarna för de kommande 15 åren enorma och behoven i världen ökar. Idag går en av nio människor hungriga varje dag. Det är 795 miljoner. Att ta sig an den utmaningen och nå noll hunger är fundamentalt för att uppnå alla andra utvecklingsmål.

Björn Andersson:

Dagens utmaningar är komplexa och binder samman alla länder i världen.

Klimatförändringar påverkar miljoner människors försörjning och äventyrar de framsteg som gjorts i kampen mot hunger och fattigdom. Konflikter och kriser förvärrar orättvisor och omintetgör positiv utveckling. Epidemier dödar barn, kvinnor och män och tar dessutom barnen från skolan och hindrar hållbar ekonomisk utveckling. I

Svenska FN-förbundet verkar för ökat stöd till FN:s arbete genom sina kampanjer Skolmat, Flicka och Minor. En särskild katastrofinsamling med anledning av kriget i Syren pågår samtidigt. Läs mer och ge ett bidrag på www.fn.se.

många länder ser vi att staten försvagas, orättvisorna ökar och mänskliga rättigheter motarbetas. Allt detta pågår samtidigt som det geo-politiska och ekonomiska landskapet förändras och de finansiella resurserna för att hantera problemen krymper.

FN-systemet behöver snabbt anpassa sig till dessa förändringar vilket är en stor utmaning i sig.

HUR BEHÖVER FN FÖRÄNDRAS FÖR ATT BLI BÄTTRE OCH EFFEKTIVARE?

Anne Poulsen:

Förväntningarna på och ambitionerna för FN är större än någonsin. Men organisationen har inte haft tillräckligt med finansiella resurser för att kunna möta det snabbt växande behovet av globalt samarbete. De humanitära insatser som behövs hindras om och om igen av bristen på medel. Finansieringen av humanitärt arbete och utvecklingsarbete behöver bli mer flexibel, förutsägbar och ske i god tid om vi ska kunna uppnå hållbara resultat.

Björn Andersson:

2015, då den nya utvecklingsagendan och de nya utvecklingsmålen ska komma på plats, har vi en unik möjlighet att på nytt tända det hopp om en värld fri från nöd och rädsla som själva FN-tanken innebär. Ett FN-system som samarbetar utifrån en sammanhållen och övergripande utvecklingsagenda kan göra mer för länder och folk. Det är effektivare och kraftfullare. FN-systemet måste maximera nyttan med att många aktörer samverkar så att dialogen utvidgas och responsen på de olika utmaningarna breddas. Inom FN-systemet fortsätter samverkan mellan FN-organen att vara helt avgörande samtidigt som vi går från att planera tillsammans till att uppnå resultat tillsammans.

Tillsammans kan vi bygga den framtid vi vill ha!

Utvalda milstolpar ur FN:s och den svenska FN-rörelsens historia

1945

FN:s stadga träder i kraft den 24 oktober

1947

Sveriges första FN-förening, Västsvenska FN-föreningen, bildas

Tidningen Världshorisont grundas av redaktören Gunnar Fagrell

1953

Dag Hammarskjöld blir FN:s general-sekreterare
Foto: FN/JO

1957

FN-föreningen Mellanfolkligt Samarbete ändrar namn till Svenska FN-förbundet

1961

FN:s livsmedelsprogram, WFP, grundas
Dag Hammarskjöld avlider i en flygkrasch

1966

FN antar konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter liksom konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter
Foto: FN/TC

1975

FN:s första kvinnokonferens hålls i Mexico City
Foto: FN/B Lane

1969

FN:s befolkningsfond UNFPA grundas
Foto: FN/John Isaac

1950

1956

FN inrättar sin första beväpnade fredsbevarande styrka (UNEF 1) med anledning av Suezkrisen
Foto: FN

1948

Sverige blir medlem av FN
Deklarationen om mänskliga rättigheter antas
Foto: FN

1960

1960

Svenska FN-soldater skickas till Kongo
Foto: FN/JH

1965

CERD, Konventionen om avskaffande av alla former av ras-diskriminering antas

1972

FN håller sin första miljökonferens någonsin i Stockholm
Foto: FN/Yutaka Nagata

1968

Icke-spridningsavtalet om kärnvapen (NPT) antas

WFP inleder sitt arbete med gratis skolmat till barn i fattiga områden
Foto: WFP/A Chicheri

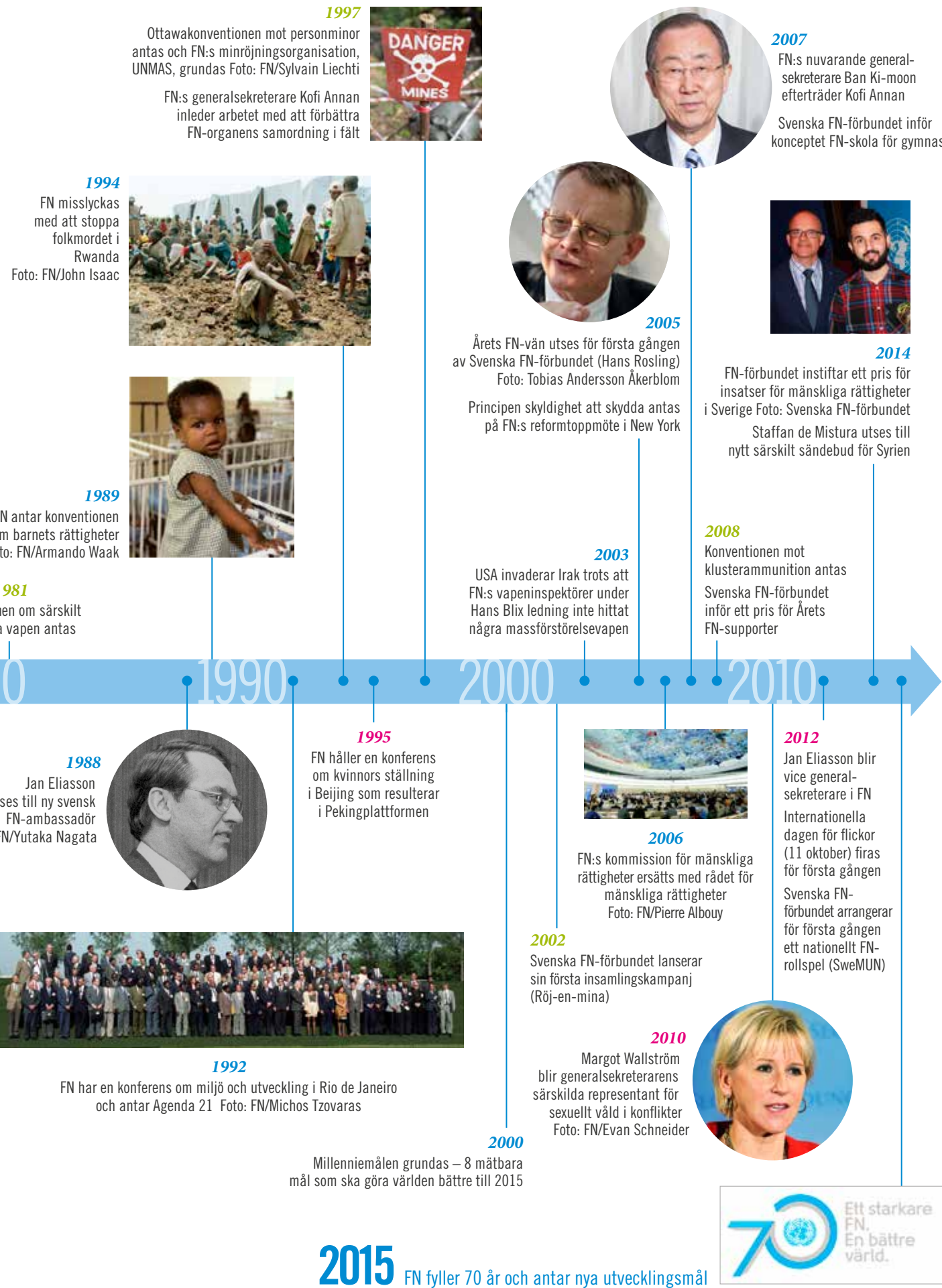
1977

Säkerhetsrådet inför för första gången tvingande sanktioner mot ett land (Sydafrika)
Foto: FN/Teddy Chen

1946

FN-förbundens världsfederation WFUNA bildas

1997

Ottawakonventionen mot personminor antas och FN:s minröjningsorganisation, UNMAS, grundas Foto: FN/Sylvain Liechti

FN:s generalsekreterare Kofi Annan inleder arbetet med att förbättra FN-organens samordning i fält

2007

FN:s nuvarande general-sekreterare Ban Ki-moon efterträder Kofi Annan

Svenska FN-förbundet inför konceptet FN-skola för gymnasiet

1994

FN misslyckas med att stoppa folkmordet i Rwanda Foto: FN/John Isaac

2005

Årets FN-vän utses för första gången av Svenska FN-förbundet (Hans Rosling) Foto: Tobias Andersson Åkerblom

Principen skyldighet att skydda antas på FN:s reformtoppmöte i New York

2014

FN-förbundet instiftar ett pris för insatser för mänskliga rättigheter i Sverige Foto: Svenska FN-förbundet

Staffan de Mistura utses till nytt särskilt sändebud för Syrien

1989

FN antar konventionen om barnets rättigheter Foto: FN/Armando Waak

1981

En om särskilt vapen antas

2003

USA invaderar Irak trots att FN:s vapeninspektörer under Hans Blix ledning inte hittat några massförstörelsevapen

2008

Konventionen mot klusterammunition antas Svenska FN-förbundet inför ett pris för Årets FN-supporter

1988

Jan Eliasson ses till ny svensk FN-ambassadör Foto: Yutaka Nagata

1995

FN håller en konferens om kvinnors ställning i Beijing som resulterar i Pekingplattformen

2006

FN:s kommission för mänskliga rättigheter ersätts med rådet för mänskliga rättigheter Foto: FN/Pierre Albouy

2012

Jan Eliasson blir vice general-sekreterare i FN

Internationella dagen för flickor (11 oktober) firas för första gången

Svenska FN-förbundet arrangerar för första gången ett nationellt FN-rollspel (SweMUN)

2002

Svenska FN-förbundet lanserar sin första insamlingskampanj (Röj-en-mina)

2010

Margot Wallström blir generalsekreterarens särskilda representant för sexuellt våld i konflikter Foto: FN/Evan Schneider

1992

FN har en konferens om miljö och utveckling i Rio de Janeiro och antar Agenda 21 Foto: FN/Michos Tzouvaras

2000

Millenniemalet grundas – 8 mätbara mål som ska göra världen bättre till 2015

2015 FN fyller 70 år och antar nya utvecklingsmål

FN:s arbete baseras på tre huvudpelare: fred och säkerhet, utveckling och fattigdomsbekämpning samt mänskliga rättigheter. Under de 70 år som världsorganisationen varit verksam har oräkneliga människor dragit nytta av dess mödosamma och oförtröttliga insatser för att påverka utvecklingen i medlemsländerna i rätt riktning. Stora framsteg har gjorts på många områden och globalt sett har fattigdomen halverats sedan 1990. Världshorisont lät tre människor ute i världen ge FN:s arbete inom de tre pelarna ett ansikte.

Fred och säkerhet

”Säkerheten har ökat och våra nationella styrkor har skärpt sig”

”Vi önskar att de inte skulle behöva vara här men de får inte ge sig av.” Så sammanfattar rektorn Abdoulaye Bouya sin inställning till de 3 500 soldater och poliser som ingår i FN-styrkan i hans hemstad Timbuktu, Mali. Timbuktu är största stad i en region som till sin yta motsvarar Frankrike och Tyskland tillsammans.

FN-styrkan är känd under sin franska förkortning MINUSMA (*Mission Multidimensionnelle Intégrée des Nations Unies pour la Stabilisation au Mali*) och inrättades i den historiskt betydelsefulla

staden i norra Mali i juli 2013. Den avlöste då enheter från Afrikanska Unionen som stridit tillsammans med franska soldater för att få bort separatistiska och islamistiska grupper som ockuperade norra Mali 2012. MINUSMA – som i hela Mali omfattar 10 000 personer – har till uppgift att stabilisera landet och samtidigt bistå i ansträngningarna med att mäkla fred mellan regeringen och rebellerna.

HEMLIG UNDERVISNING

Vid ockupationen 2012 flydde hundratusentals människor från norra Mali men 35-årige Abdoulaye Bouya lämnade aldrig Timbuktu.

– Under ockupationen, då rebellerna stängde de statliga skolorna, undervisade jag i hemlighet barn i mitt hem. Att upprätthålla rutinen med skolan var ett sätt att signalera till barnen, särskilt flickorna, att det vi upplevde inte var normalt. Text att det inte var acceptabelt att en flicka låstes in eller piskades för att hon inte rättat sig efter rebellernas klädregler, säger Bouya.

Illa utrustade soldater från Togo och Burkina Faso utgör majoriteten av

MINUSMA:s folk i Timbuktu. Patrullering i staden görs av FN-poliser som främst kommer från Nigeria. En fransk enhet med 30 officerare ingår i MINUSMA:s ledning i Timbuktu. Franska specialstyrkor, utan blå hjälmar, närvarar diskret. I år har FN-styrkan dessutom fått ökad kapacitet genom ankomsten av ett svenskt underrättelseförband och en salvadoransk helikopter enhet.

Bouya tycker att det tog lång tid innan effekten av FN-styrkans närvaro märktes och att styrkan borde bli bättre på att informera lokalbefolkningen om vad den kan och inte kan göra under sitt mandat.

– Centrala Timbuktu är säkert nu, det är helt klart. Men ekonomiskt pressas stadens invånare eftersom det råder kaos och osäkerhet ute i byarna och på landsbygden runt omkring oss. Jag önskar att MINUSMA hade kunnat agera mer beslutamt och effektivt för att skapa säkerhet i regionen. Bussar attackeras ständigt av banditer. Passagerarna är ofta kvinnor på väg till marknaden med varor.

Han önskar också att olika FN-organ och internationella icke-statliga organisationer skulle ge mer stöd till invånarna i Timbuktu, nu när FN-styrkan har skapat en relativ stabilitet.

– Våra skolor knagglar sig fram. Föräldrarna har inte råd att betala avgifter och skolmåltider. Det gjordes ett försök av Unicef att få tillbaka barnen till

Abdoulaye Bouya är tacksam över FN-styrkorna i hans hemstad Timbuktu men önskar att de kunde göra mer.

skolorna 2013 men sedan dess har vi inte fått ens en bit krita, säger Bouya som är rektor för grundskolan Sidi Mahamet.

En av de stora fördelarna med att ha professionella internationella styrkor i Timbuktu, säger han, är deras positiva effekt på den maliska armén och polisen.

– Tyvärr har våra styrkor förstörts av korruption och nepotism under de senaste

20 åren. Rekryterna har kommit från södra delen av landet och de har haft en tendens att fly så fort fara närmat sig.

– MINUSMA genomför gemensamma patrulleringar med både armén och polisen och har givit dem både utbildning och utrustning. MINUSMA har dessutom betalat för att återuppbygga fängelset och polisstationen. Det här uppmuntrar de

maliska styrkorna att göra sitt jobb – de vill inte se dåliga ut vid sidan av sina utländska kollegor.

■ *Text och foto: Alex Duval Smith*
Översättning och bearbetning:
AnnaLena Karlsson Andrews

Mänskliga rättigheter

”Våra liv är bättre nu – jag föredrar det nya Sydafrika”

Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna och FN:s MR-system ligger till grund för det ständiga arbetet för individens rättigheter. 1965 antogs den första av FN:s MR-konventioner, CERD, konventionen om avskaffande av alla former av rasdiskriminering, och under flera decennier stod kampen mot apartheid-systemet i Sydafrika högt upp på världsorganisationens dagordning.

Apartheid innebar att befolkningen tvingades leva separat på basis av hudfärg. Systemet befästes av en stark polisstat. Det var ett system som gynnade den vita minoriteten och behandlade människor med mörkare skinn som brottslingar i sitt eget land.

SKAPADES FÖR SVARTA

Phumla Sitole bor i kåkstaden Khayelitsha som är en del av den pittoreska Kapstaden. En kåkstad, ”township”, är ett område som apartheidregeringen skapade för svarta människor. De flesta som bor där idag är fattiga.

– Jag föddes på Villiersgatan i distrikt sex i Kapstaden. Det här var före apartheid och vi var fortfarande blandade och levde sida vid sida, oavsett hudfärg, säger Phumla Sitole.

– Efter 1948, då regeringen införde apartheidsystemet, fick svarta flytta till kåkstäder och de vita bodde kvar i de fina områdena. Särskilda bostadsområden

skapades också för färgade (personer med föräldrar med olika hudfärg).

Enligt apartheidlagarna var alla utom de vita tvungna att alltid bära med sig ett ”pass” där det framgick var personen hörde hemma. Det var mycket svårt för icke-vita att förflytta sig mellan olika provinser.

– Ibland kom polisen till vårt hem och sparkade in dörren. De ville kontrollera vilka som befann sig i Kapstaden utan giltigt pass, säger Sitole.

Eftersom människor före apartheid hade kunnat resa fritt och bosätta sig var de ville i landet var det vanligt att familjemedlemmar bodde på olika ställen. Det gjorde att passbestämmelserna fick svåra konsekvenser. Människor med olika hudfärg separerades också på bussar, tåg och alla allmänna platser. Den som motsatte sig reglerna misshandlades eller fängslades under långa perioder.

LÅNGT IFRÅN PERFEKT

– Det var hårt att leva under apartheidtiden. När vi fick demokrati förändrades våra liv. Situationen är långt ifrån perfekt idag och vi har många utmaningar i vårt land. Men nu

Phumla Sitole vittnar om hur mänskliga rättigheter kränktes under apartheidtiden.

är vi åtminstone fria, säger Sitole.

– Våra barn kan gå i samma skolor och vi kan resa vart vi vill. Vi kan till och med resa utomlands. Våra liv är bättre nu. Jag föredrar det nya Sydafrika.

Arbetet för mänskliga rättigheter går vidare. En ny global kampanj mot extremism, intolerans och rasism kommer under hösten 2015 att lanseras av FN-sekretariatet.

■ *Text och foto: Yazeed Kamaldien*
Översättning och bearbetning:
AnnaLena Karlsson Andrews

Utveckling och fattigdomsbekämpning

”Idag studerar alla i samma omfattning, flickor som pojkar”

FN:s utvecklingsmål 2000-2015, de s k millenniemålen, har bidragit till positiv utveckling i många länder – inte minst när det gäller mål 2 om grundskola för alla barn. Ett av flera länder som under det senaste decenniet gjort stora framsteg när det gäller barns skolgång är Burundi.

14-åriga Alice Nihoreho går i femte klass i Rugomgo i provinsen Cibitoki i västra Burundi. Hon vittnar om hur FN:s skolmatsprogram skapat en positiv utveckling för henne och andra barn i hennes kommun.

– Tidigare var det vanligt att elever hoppade av skolan för att de var hungriga. Det var särskilt vanligt för flickor som var tvungna att hjälpa till hemma med att skaffa mat, säger hon.

ÖKAD INSKRIVNING

Provinsen Cibitoki är en av tre krigsdrabbade provinser där FN:s livsmedelsprogram tillsammans med regeringen lanserade ett skolmatsprogram hösten 2013. Liknande program finns i ytterligare sju av landets 18 provinser och totalt omfattas omkring 375 000 barn. Genom att servera skolmat i utvalda skolor har inskriv-

ningen och närvaron ökat samtidigt som studieresultat, näringsstatus och hälsa förbättrats hos barnen. I områden med extrem fattigdom blir skolmåltiderna på så sätt ett värdefullt stöd till hela lokalsamhället.

Alice var själv en av dem som hoppade av skolan p g a hunger. När hon gick den en timme långa vägen hem vid lunchtid fanns det ofta ingen mat. Hon återvände till skolan hungrig och utan kraft eller vilja att studera.

VAR UTMATTAD

– Jag kunde inte följa med i undervisningen under de omständigheterna och när jag kom hem efter skoldagens slut var jag utmattad och kunde inte göra mina läxor. Så jag fick lov att hoppa av skolan i tredje klass och var borta från skolan under två år. Det är därför jag bara går i femte klass fast jag är 14 år, säger hon.

På den tiden var det vanligare att pojkar gick i skolan eftersom flickorna ofta var tvungna att hjälpa till hemma, berättar hon. Men efter att skolmatsprogrammet infördes förändrades situationen.

– Idag studerar alla i samma omfattning,

flickor som pojkar. Och det går lika bra för oss flickor, eller bättre, säger hon stolt.

– Jag stannar i skolan över lunchrasten, äter och vilar och går sedan tillbaka till klassrummet. Och när jag kommer hem från skolan kan jag göra mina läxor.

– Föräldrarna är också glada över skolmaten, fortsätter hon.

– Nu när vi får mat i skolan kan vi studera ordentligt och de kan jobba på fälten utan att oroa sig för oss barn.

■ *Text och foto: Edouard Madirisha*

Översättning och bearbetning:

AnnaLena Karlsson Andrews

Alice Nihoreho har kunnat återvända till skolan tack vare skolmatsprogrammet som införts i hennes kommun.

Läget är bättre än vi tror

Flera undersökningar har visat att svenskar har dålig koll på läget i världen och ofta tror att utvecklingen går åt fel håll. I själva verket har stora framsteg skett under de senaste 20 åren. Fattigdomen i världen har mer än halverats sedan 1990, fler barn än någonsin börjar i skolan och färre dör till följd av aids.

För att öka kunskapen om utvecklingen i världen driver Svenska FN-förbundet projektet Världskoll.

– Vår bild av världen stämmer mer överens med läget på 1970-talet men på de flesta områden går det faktiskt åt rätt håll,

säger Albert Askeljung, projekthandläggare.

Det finns många anledningar till varför världen blivit bättre, menar Askeljung. FN och andra organisationer bedriver tusentals utvecklingsprojekt och kunskapen om hur man skapar hållbara resultat är betydligt större idag än tidigare. Det stora stöd som bl a den svenska regeringen ger till FN:s insatser bidrar till framstegen. Samtidigt spelar politiker och beslutsfattare i fattiga länder en avgörande roll då det är upp till dem att satsa på sin befolkning.

På sajten varldskoll.se får besökarna möjlighet att jämföra länder, spela spel

och se hur livet kan arta sig i ett annat land. Förbundet har också tagit fram appen Världskoll. Det är ett frågespel där spelaren får utmana sig själv eller andra i vem som har bäst koll på läget i världen.

– Appen är ett kul sätt att lära sig mer om läget i världen. Den finns på både svenska och engelska så du kan spela på svenska mot en person i ett annat land som spelar på engelska, säger Askeljung.

Ta en titt på Världskoll på www.varldskoll.se

FN

FAKTA.

FÖRENTA NATIONERNA

Foto: FN/Andrea Bizzi

FN:s högkvarter i New York, USA.

FN i korthet

Förenta Nationerna är en unik organisation bestående av självständiga stater som gått samman för att arbeta för fred, mänskliga rättigheter och ekonomiska och sociala framsteg. Den är unik för att ingen annan organisation kan sägas företräda alla världens länder på det sätt som FN gör. Organisationen bildades den 24 oktober 1945 då stadgan trädde i kraft. Från början hade FN 51 medlemsländer. Idag har antalet ökat till 193.

VAD ÄR FN?

FN är ett mellanstatligt, globalt forum för samarbete, beslut och överenskommelser i frågor som är viktiga för hela mänskligheten. FN har 193 medlemsstater. Samarbetet bygger på frivillighet och ska inte inkräkta på staters rätt till självbestämmande. Dock har alla medlemmar en skyldighet att följa FN-stadgan och folkrättens principer.

VAD ÄR FN INTE?

FN är ingen världsregering som kan bestämma över medlemsländerna och det är heller ingen världspolis. FN kan inte jämföras med Europeiska unionen, där

medlemsländerna lämnar över beslutanderätten för delar av det egna landets politik till EU:s styrande organ.

FN:S STADGA

FN-stadgan anger FN:s uppgifter, befogenheter, arbetsordning och organisation. Den preciserar medlemsländernas rättigheter och skyldigheter gentemot organisationen och varandra, och är ett folkrättsligt instrument eller traktat. Den förbjuder t ex stater att använda våld mot andra stater annat än i självförsvar.

FN:S MÅL OCH HUVUDUPPGIFTER

FN:s stadga anger fyra huvudmål för FN:

- Att upprätthålla internationell fred och säkerhet.
- Att utveckla vänskapliga förbindelser mellan länder.
- Att åstadkomma internationell samverkan för att främja utveckling och mänskliga rättigheter.
- Att utgöra en medelpunkt för länders samverkan för att nå dessa mål.

FN-SYSTEMET

FN har sex huvudorgan vars uppgifter och befogenheter är inskrivna i stadgan. I takt med att FN:s arbetsområde utvidgats har även ett antal underorgan inrättats, vart och ett med specifikt mandat och kompe-

tens. Underorganen inrättas av FN:s generalförsamling och är en del av FN. Utöver detta finns fackorganen, som är självständiga internationella organisationer för samarbete inom olika områden. De är inte underställda FN men har samarbetsavtal med FN. Tillsammans med huvudorganen och underorganen utgör de vad vi kallar *FN-systemet*.

FN:S EKONOMI

FN:s budget är indelad i en obligatorisk och en frivillig del. Obligatorisk är bl a bidrag till FN:s reguljära budget och till de fredsbevarande operationerna. Medlemsländernas betalningsförmåga avgör hur mycket varje land ska bidra med. Den reguljära budgeten ska täcka kostnaderna för de sex huvudorganen inklusive sekretariatets många enheter, kontor och program. Kostnaderna för all annan verksamhet måste täckas av frivilliga bidrag från medlemsländerna.

VAD KOSTAR FN?

Enligt en beräkning gjord av ekonomen Jeffrey Sachs kostar FN-systemets samlade verksamhet – med allt från sekretariatet och andra FN-kontor till fredsbevarande operationer, MR-systemet, utvecklingsarbete, katastrofinsatser och flyktinghjälp – ungefär 45 miljarder dollar per år. Det motsvarar ca 6 dollar per människa på jorden och motsvarar 2,5 procent av världens samlade militärutgifter. På grund av att länders frivilliga bidrag till FN minskar, och att många inbetalningar är sena eller helt uteblir, brottas FN ständigt med ekonomiska problem.

FN:S GENERALSEKRETERARE

Generalsekreteraren leder sekretariatet och är FN:s högste chef. Hen har en central roll i skapandet av fred och utveckling, både genom personliga insatser och genom sina särskilda representanter. Generalsekreteraren utses av generalförsamlingen på rekommendation av säkerhetsrådet. Ban Ki-moon från Sydkorea har suttit på posten sedan 2007. Under 2016 ska en ny generalsekreterare väljas med tillträde den 1 januari 2017.

FN:s huvudorgan

GENERALFÖRSAMLINGEN fattar beslut om FN:s årliga arbete och där finns alla 193 medlemsländer representerade. Det är ett

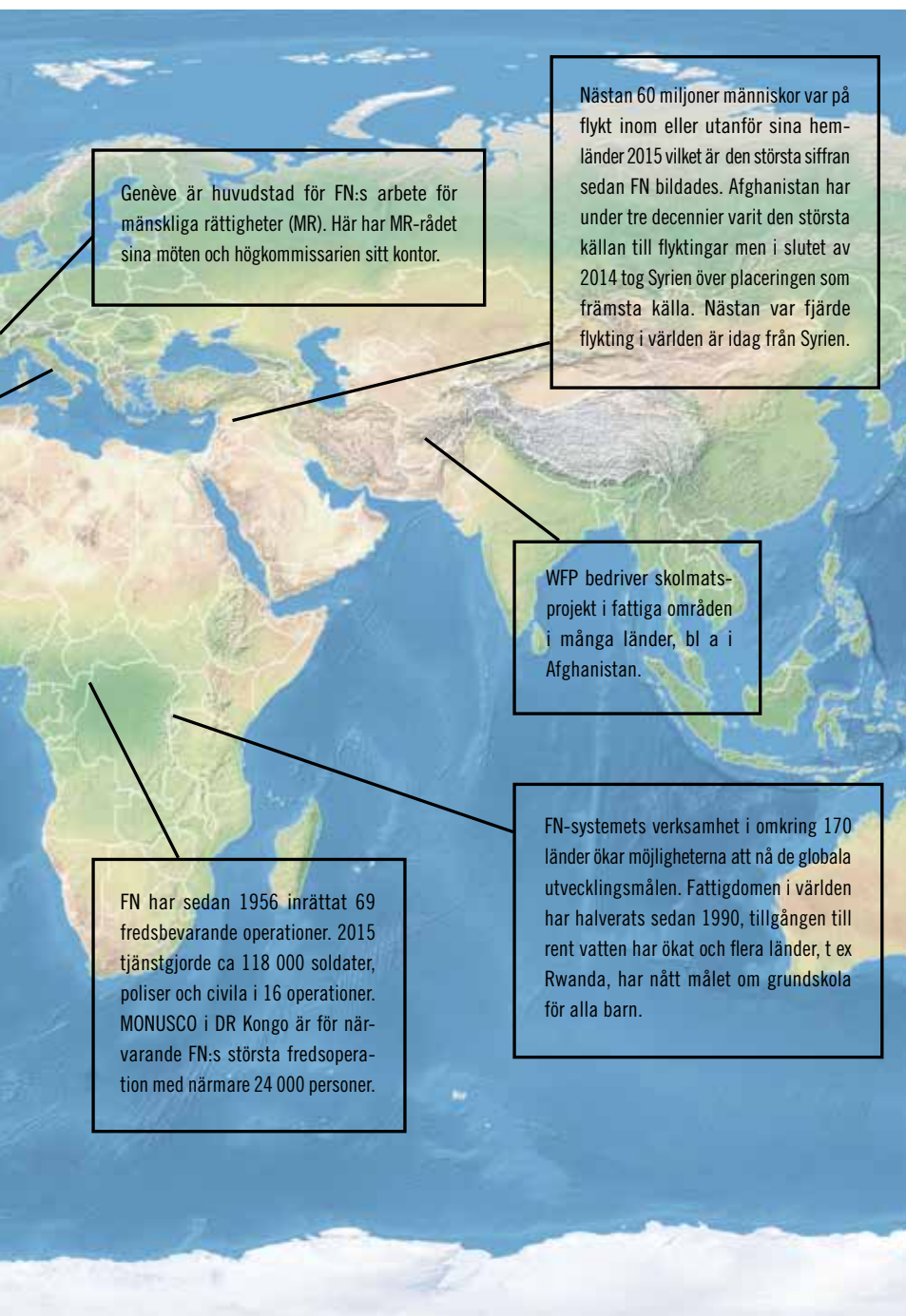
unikt forum för multilaterala diskussioner. Varje land har en röst och beslut som fattas där kan med fog sägas vara ett uttryck för världssamfundets vilja. Besluten tas i regel med enkel majoritet och är inte juridiskt men däremot moraliskt bindande.

SÄKERHETSRADETS ansvar är att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Det består av 15 medlemmar. Fem är permanenta: Frankrike, Kina, Ryssland, Storbritannien och USA. Resterande tio väljs för två år av generalförsamlingen. Säkerhetsrådets beslut är bindande och kräver nio ja-röster. De permanenta medlemmarna

har vetorätt vilket innebär att beslut inte kan fattas om någon av dem röstar emot.

SEKRETARIATET, som leds av FN:s generalsekreterare, sköter det löpande arbetet och ser till att de beslut som FN fattar genomförs. Omkring 44 000 tjänstemän arbetar inom sekretariatet som, förutom huvudkontoret i New York, utgörs av ett stort antal kontor och avdelningar spridda över världen.

ECOSOC, det ekonomiska och sociala rådet, samordnar det ekonomiska och sociala arbete som utförs av FN:s under-

Genève är huvudstad för FN:s arbete för mänskliga rättigheter (MR). Här har MR-rådet sina möten och högkommissarien sitt kontor.

Nästan 60 miljoner människor var på flykt inom eller utanför sina hemländer 2015 vilket är den största siffran sedan FN bildades. Afghanistan har under tre decennier varit den största källan till flyktingar men i slutet av 2014 tog Syrien över placeringen som främsta källa. Nästan var fjärde flykting i världen är idag från Syrien.

WFP bedriver skolmatsprojekt i fattiga områden i många länder, bl a i Afghanistan.

FN har sedan 1956 inrättat 69 fredsbevarande operationer. 2015 tjänstgjorde ca 118 000 soldater, poliser och civila i 16 operationer. MONUSCO i DR Kongo är för närvarande FN:s största fredsoperation med närmare 24 000 personer.

FN-systemets verksamhet i omkring 170 länder ökar möjligheterna att nå de globala utvecklingsmålen. Fattigdomen i världen har halverats sedan 1990, tillgången till rent vatten har ökat och flera länder, t ex Rwanda, har nått målet om grundskola för alla barn.

och fackorgan. Det ansvarar också för FN:s kontakter med icke-statliga organisationer.

INTERNATIONELLA DOMSTOLEN

(*International Court of Justice, ICJ*) har säte i Haag. Den avgör tvister mellan stater och är rådgivande instans för andra FN-organ. Den kan endast ta upp fall där de inblandade parterna accepterat att tvisten ska avgöras av domstolen. Beslut är bindande.

FÖRVALTARSKAPSRÅDET inrättades för att hjälpa ett antal kolonier och förvaltningsområden inför och under deras omvandling till självständiga stater.

Sedan 1994, då Palau (USA) som sista område blev självständigt, har rådet ingen uppgift längre.

FN:s underorgan

UNCTAD, FN:s konferens om handel och utveckling, integrerar utvecklingsländer i världsekonomin.

UNDP, FN:s utvecklingsprogram, det centrala organet för utvecklingsarbete och bistånd.

UNEP, FN:s miljöprogram, samordnar

mellanstatligt samarbete inom miljöområdet.

UNFPA, FN:s befolkningsfond, arbetar bl a med reproduktiv hälsa och rättigheter.

UN-HABITAT, FN:s program för boende och bebyggelsefrågor, arbetar för allas rätt till drägliga bostäder.

UNHCR, FN:s flyktingorgan, ger rättsligt skydd och nödhjälp åt flyktingar.

UNICEF, FN:s barnfond, arbetar för att barns grundläggande behov ska tillgodoses.

UNODC, FN:s organ mot brott och narkotika, bekämpar gränsöverskridande brottslighet.

UNRWA, FN:s hjälporganisation för Palestinaflyktingar, stödjer invånarna i de palestinska flyktinglägren.

UN-WOMEN, FN:s enhet för jämställdhet och stärkandet av kvinnors rättigheter, arbetar för global jämställdhet.

WFP, FN:s livsmedelsprogram, räddar liv genom livsmedelsbistånd, bl a i katastrofsituationer.

UNAIDS, FN:s gemensamma program mot hiv/aids där tio av FN:s underorgan samverkar.

IAEA, Internationella atomenergiorganet, främjar en säker och fredlig användning av atomenergi.

WTO, Världshandelsorganisationen, arbetar med villkoren för internationell handel

FN:s fackorgan

FAO FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (Rom)

ICAO Internationella civila luftfartsorganisationen (Montreal)

IFAD Internationella jordbruksutvecklingsfonden (Rom)

ILO Internationella arbetsorganisationen (Genève)

IMF Internationella valutafonden (Washington)

IMO Internationella sjöfartsorganisationen (London)

ITU Internationella teleunionen (Genève)

UNESCO FN:s organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Paris)

UNIDO FN:s organisation för industriell utveckling (Wien)

UNWTO Världsturismorganisationen (Madrid)

UPU Världspostunionen (Bern)

WHO Världshälsoorganisationen (Genève)

WIPO Världsorganisationen för den intellektuella äganderätten (Genève)

WMO Meteorologiska världsorganisationen (Genève)

VÄRLDSBANKEN (Washington)

Den svenska FN-rörelsen

Svenska FN-förbundets historia går tillbaka till tiden för FN:s grundande. Då endast stater kan vara medlemmar i FN hade idén om en folklig rörelse till stöd för den nya världsorganisationen starkt stöd runt om i världen. Redan 1946 bildades FN-förbundets världsfederation WFUNA (*World Federation of United Nations Associations*). Den svenska FN-föreningen Mellanfolkligt Samarbete anslöt sig året efter. Tio år senare bytte föreningen namn till Svenska FN-förbundet.

Idag har Svenska FN-förbundet flera tusen individuella medlemmar organiserade i ett hundratal lokala FN-föreningar och 22 distrikt. FN-förbundet är också en paraplyorganisation för svenska folk-rörelser som stödjer FN-tanken och har idag omkring 90 anslutna riksorganisationer. Det finns även ett 30-tal "FN-skolor" runt om i landet – gymnasieskolor som valt att utveckla sin globala profil i samarbete med FN-förbundet.

Högsta beslutande organ är kongressen

som sammankallas vart tredje år. Däremellan leds arbetet av en styrelse och i Stockholm finns ett kansli med ca 25 anställda.

FN-förbundets arbete är baserat på FN:s "tre pelare":

- Fred, säkerhet och nedrustning
- Hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning
- Mänskliga rättigheter och demokrati

Utifrån dessa sakfrågeområden arbetar FN-förbundet med utbildning, information, granskning, påverkansarbete, internationellt samarbete och stöd till FN:s fältarbete. Ett flertal projekt bedrivs för att samla in pengar till viktigt fältarbete som saknar tillräckliga resurser. Projektet Minor bedriver insamling till förmån för FN:s minröjningsorganisation UNMAS, som leder och samordnar FN-systemets arbete mot minor och andra explosiva lämningar av krig. Projektet Skolmat stödjer världslivsmedelsprogrammet WFP och dess mångåriga och framgångsrika

arbete med gratis skolmat till barn i fattiga områden. Projektet Flicka handlar om flickors rättigheter och de insamlade medlen går till FN:s befolkningsfond UNFPA och dess banbrytande arbete mot barnäktenskap och könsstympning i Etiopien. Sedan 2013 bedriver FN-förbundet även en katastrofinsamling till förmån för WFP:s insatser i och omkring Syrien.

Läs mer om FN-förbundet och dess arbete på www.fn.se.

Foto: Penilla Bergström

Unga informatörer utbildas på FN-förbundets kansli i Stockholm.

DET HÄR KAN DU GÖRA:

Samverkan mellan världens folk är en förutsättning för en fredlig och positiv global utveckling. Alla kan bidra till detta arbete – här är några förslag på vad DU kan göra:

Bli aktiv i en lokal-förening!

Som medlem i Svenska FN-förbundet kan du välja att engagera dig ytterligare i en FN-förening på din ort. Där kan du träffa andra engagerade medlemmar, anordna aktiviteter och på olika sätt fördjupa ditt engagemang. Vi behöver fler personer som engagerar sig för en bättre värld. Kontakta FN-förbundets kansli på telefonnummer 08 462 25 40 för mer information eller hitta din närmaste förening på www.fn.se.

Stöd FN:s fältarbete!

FN bedriver dagligen insatser över hela världen som gagnar miljontals fattiga och marginaliserade människor och främjar fred, utveckling och mänskliga rättigheter. Samtidigt råder ständigt brist på resurser för dessa insatser och därför har FN-förbundet startat projekten *Minor*, *Skolmat* och *Flicka*. Du kan stödja det viktiga arbetet genom att ge en gåva. Sätt in valfritt belopp på Pg 90 00 79-5 eller gå till www.fn.se!

Värva en medlem!

Ju fler medlemmar vi har desto starkare blir vi. Genom att värva en kollega, kompis eller familjemedlem till FN-förbundet är du med och skapar en ännu större FN-rörelse i Sverige. Att bli medlem är enkelt och billigt. Besök www.fn.se eller sms:a FNMEDLEM till 72 909. Tillsammans gör vi skillnad!

Bli medlem
i FN-förbundet!

Ring 08 - 462 25 40
eller ansök på fn.se

Hallå där!

Therese Jönsson som just börjat jobba som civil tjänsteman för FN-styrkan Minusca i CAR, Centralafrikanska republiken.

Du var 2003 den första personen som anställdes på FN-förbundet som ungdomssekreterare. Vad hade du för bakgrund när du kom till FN-förbundet?

Jag hade pluggat fred- och konfliktkunskap i Malmö och Paris och gjort praktik på Unesco i Paris. Jag hade också haft lite olika kortare jobb och var aktiv i Malmö FN-förening och i Peace Quest.

Vad gjorde du efter att du slutat på FN-förbundet?

Jag gjorde klart min kandidatexamen och var sedan bl a i Rwanda genom ett MFS-stipendium [Minor Field Study]. Sedan gjorde jag praktik på den nationella försoningskommissionen i Rwanda och jobbade för Sida i Rwanda under en period. Jag fick också ett utbildningsuppdrag i Uganda för en NGO och ett konsultuppdrag i DR Kongo. Därefter har jag jobbat på Folke Bernadotteakademien i över åtta år med frågor om konfliktförebyggande, medling och försoning.

Nu är du stationerad i Bambari, CAR, och jobbar för FN-styrkan Minusca. Kan du beskriva situationen där just nu?

Det är lite mer stabilt i landet nu. Det fanns en AU-styrka på plats som hattades om ("fick nya hattar") i september 2014 och då bildade stommen till FN-styrkan Minusca (FN:s multidimensionella integrerade stabiliseringsmission i CAR). Sedan dess har det långsamt blivit lugnare och man kan säga att vi nu befinner oss i inledningen av en försonings- och fredsprocess. Det finns också franska styrkor på plats i landet som bidrar till säkerheten. Situationen är dock fortfarande

oförutsägbar. Landet är svårt sargat av konflikten 2013-2014. Fruktsvärda grymheter har begåtts mot många civila och en stor del av befolkningen är på flykt.

Vilken är Minuscas uppgift?

FN-styrkans främsta uppgift är att skydda civila och bidra till säkerheten men även hjälpa till att stärka statsapparaten och de lokala myndigheterna. Den ska också arbeta för mänskliga rättigheter, DDR (avväpning, demobilisering och återanpassning av kombattanter) och SSR (säkerhetssektorreform). Minusca har en militär del med i dagsläget omkring 10 000 soldater och en civil del där det jobbar några hundra personer.

Vilken är din roll i sammanhanget?

Jag jobbar i en sektion som heter "civil affairs". Vi jobbar med tre områden: att stärka myndigheternas auktoritet, att öka säkerheten för civilbefolkningen och att skapa dialog och försoning mellan olika grupper.

Vilka är dina första intryck efter att ha varit på din postering i några veckor?

Den civila delen av missionen befinner sig i en uppbyggnadsfas och det är

enormt mycket att göra. Vi håller på att rekrytera personal och jobbar med att få all infrastruktur på plats. Jag jobbar från tidig morgon till sen kväll. I avvaktan på att ett tältläger ska byggas bor vi på kontoret. Allt är provisoriskt och det är väldigt enkla förhållanden när det gäller mat och annat. Vi har inte rinnande vatten t ex. Behoven i CAR är också enormt stora på alla plan men det verkar åtminstone möjligt att bidra till förändring genom vårt arbete. Det är en tuff situation och väldigt hårda villkor men arbetet är extremt intressant och givande.

Vad är det mest påfrestande för er som jobbar i missionen?

Att vi jobbar väldigt hårt i kombination med den tuffa miljön. Förstörelsen efter konflikten är omfattande och civilbefolkningen omkring oss lever i extrem fattigdom, de är väldigt utsatta. Säkerhetsföreskrifterna gör också att man känner sig instängd för vi måste ta bilen överallt, vi får inte röra oss till fots.

Vilket är ditt bästa råd till ungdomar som vill ut i världen och jobba för FN?

Det är extremt hård konkurrens men man får se det som en process i flera steg. För varje steg man tar får man försöka öka relevansen, få mer ansvar och närma sig det man vill i slutändan. Erfarenheter från det civila samhället kan hjälpa till på vägen.

■ AnnaLena Karlsson Andrews

www.ths.se

Studera mänskliga rättigheter!

TEOLOGISKA HÖGSKOLAN STOCKHOLM

- Kandidat- och masterprogram
- Fristående kurser
- Uppdragsutbildning

THS • Åkeshovsvägen 29 • 168 39 Bromma • www.ths.se

Späckat schema på rekordstor kongress

FN-förbundets kongress i Göteborg den 13-14 juni blev späckad i både tid och rum. Talartiden fick begränsas kraftigt för att deltagarna skulle hinna igenom motioner, personval och andra frågor. FN-distriktens vara eller inte vara väckte livlig debatt liksom frågan om ett svenskt närmande till Nato.

Hela 270 personer, varav 114 ombud med röst- och yttranderätt, hade kommit till hotell Riverton i Göteborg för att delta i årets kongress. Då det var ca 100 fler än vanligtvis blev det trångt i salen. Från början fanns även en oro för att de 30 motionerna och övriga punkterna på dagordningen inte skulle hinnas med och talartiden begränsades därför till en och en halv minut. En aktion för jämställdhet i sociala medier fick strykas från schemat p g a tidsbrist.

En av de längsta debatterna på mötet gällde frågan om FN-distrikten ska avskaffas eller behållas. Agne Gustafsson från Lidköping hade skrivit en motion i ärendet och dessutom fanns ett förslag från styrelsen om att distrikten formellt ska avskaffas till förmån för frivilligt samarbete i nätverksform.

FÖRENINGARNA ÄR BASEN

Styrelsens utgångspunkt var att FN-föreningarna är basen för det ideella arbetet i FN-rörelsen och att administrativt arbete med distrikten stjäl tid och kraft från många föreningar. Samtidigt finns en insikt om att många distrikt fungerar bra och styrelsen kompromissförslag var därför att de som önskar kan behålla sitt regionala samarbete i praktiken men att distrikten avskaffas i förbundets stadgar.

I linje med dessa tankegångar hade styrelsen redan hösten 2014 beslutat avskaffa det grundbidrag som tidigare gått till distrikten. I stället har lokal-föreningarna fått en ökning med 1 000 kr i sitt grundbidrag.

Debatten på kongressen lät inte vänta på sig. Många ombud uttryckte oro över förslaget att lägga ner distrikten och menade att frågan borde ha varit ute på remiss i rörelsen.

– Vårt distrikt har stöttat haltande FN-föreningar. Det är ett stöd som behövs i landsbygdskommuner. Vem ska göra det om distrikten läggs ner? sa t ex BoÖrjan Försth från Jämtlands läns FN-distrikt.

Fayad El-Natour från Västmanlands läns FN-distrikt menade att distrikten även behövs för att få igång FN-föreningar på nya orter, och han var kritisk till att styrelsen avskaffat både den årliga konferensen för distriktsordförande och grundbidraget till distrikten utan att tillfråga rörelsen, något som flera andra ombud också tog upp.

En aspekt som lyftes av Ulla-Britt Petersson från Lunds FN-förening var fördelningen av ombud på kongressen. Hon menade att det finns ungefär lika många FN-föreningar som anslutna riksorganisationer och att ombuden från distrikten därför behövs för att ge den lokala FN-rörelsen tydlig majoritet.

BLIR DUBBELJOBB

Några av ombuden som yttrade sig i frågan yrkade dock bifall till styrelsens förslag. Linn Lund från Åre FN-förening menade att samma personer sitter i föreningarnas och distriktets styrelser.

– Det blir bara dubbeljobb för oss som redan har mycket att göra. Jag håller med styrelsen om att föreningarna lika gärna kan ta egna initiativ till samarbete och

bjuda in varandra till sina aktiviteter, menade hon.

Ursula Falkringe, som var styrelsens talesperson i frågan, framhöll att förbundet i stället för distriktsordförande konferens genomför en serie inspirations-träffar över hela landet där alla lokalt aktiva medlemmar kan delta. Vidare betonade hon att det står alla som vill fritt att samverka i olika former även om distrikten stryks från stadgarna.

Kongressens samlade mening verkade dock vara att styrelsen har gått för snabbt fram och att FN-rörelsen behöver diskutera frågan ytterligare. Per-Åke Andersson, ombud från IOGT-NTO, yrkade på att förbundet ska genomföra ett rådslag om distriktens roll i framtiden och debatten utmynnade i att kongressen beslutade enligt detta förslag.

Läs mer om besluten på kongressen på www.fn.se/kongress2015

Falu FN-förening, Dalarnas FN-distrikt och Kvinnor för Fred hade skrivit motioner om Sveriges relation till Nato. Även detta föranledde en längre debatt där bl a Helge Sontag från Falu FN-förening och Ingvar Widell från Köpings FN-förening menade att FN-förbundets linje bör vara att Sveriges alliansfrihet har tjänat landet väl och att närmandet till Nato är en farlig utveckling.

DEBATT OM NATO

Anna-Lisa Björneberg, ombud för Kvinnor för fred, krävde att FN-förbundet uttalar sig tydligt emot ett svenskt närmande till Nato.

– Vi ska ha tydligt fokus på mänsklig säkerhet och vi anser att FN-förbundet ska ge riksdag och regering stöd för att driva den politik som Margot Wallström formulerat. Vi vill att förbundet uttalar sig mot militariseringen i världen – fred ska byggas med fredliga medel, sa hon bl a.

Styrelsens talesperson Niklas Carlsson konstaterade att detta var en fråga som väckte känslor och att det märks att FN-

förbundet är en fredsorganisation.

– Av debatten kan man kanske få intryck av att styrelsen tycker att Sverige ska gå med i Nato men så är det definitivt inte, fortsatte han.

– I själva verket tycker vi att det här är en komplex fråga som riskerar att splittra FN-rörelsen. Därför tycker vi att FN-förbundet ska avstå från att ta ställning i den och i stället fokusera på vårt krav om starkare stöd till FN:s fredsarbete, som vi lagt fast att vi ska jobba med.

Debatten slutade med att kongressen gick på förbundsstyrelsens linje och båda motionerna avslogs. Ett flertal reservationer mot beslutet lämnades dock in av olika ombud.

STYRELSENS STORLEK

Ett annat förslag till stadgeändring som styrelsen lagt fram handlade om dess egen sammansättning och storlek. Hittills har styrelsen bestått av ordförande, 14 ledamöter och 6 suppleanter, totalt 21 personer. I sitt förslag menade styrelsen att detta är en alltför stor grupp i relation till orga-

nisationens storlek och att styrelsearbetet blir mindre effektivt. I stället ville man minska styrelsen till 12 personer plus ordförande och att suppleanterna helt avskaffas. Vidare menade man att personalen vid FN-förbundets kansli inte ska representeras av en ledamot utan att personalen i stället får adjungera en person till varje styrelsemöte.

Endast ett fåtal ombud ställde sig kritiska till förslaget och efter en kortare debatt kunde det röstas igenom med fem sjättedels majoritet, vilket gjorde att det blev giltigt med omedelbar verkan.

Beslutet om att minska på styrelsen

gjorde att många personer på valberedningens lista inte fick plats när den nya styrelsen skulle väljas. Efter presentationer och pläderingar fick de 12 personer som fick flest röster ta plats i den nya styrelsen (se nästa sida). Aleksander Gabelic omvaldes som ordförande.

ÖVRIGA BESLUT

Andra beslut som fattades på kongressen var bl a följande:

- FN-förbundet ska utöka sitt arbete mot vektorätten i säkerhetsrådet,
- FN-förbundet ska uttrycka stöd för kampanjen för ett FN-parlament,

- FN-förbundet ska se över möjligheten till en ny miljöinriktad kampanj,
- FN-förbundet ska integrera alkoholfrågan i sin kommunikation om utveckling,
- FN-förbundets A- och B-kurser ska göras tillgängliga på internet ,
- FN-förbundets ordförande ska även fortsättningsvis vara heltidsarvoderad och
- Medlemsavgiften ska vara oförändrad (200 kr för enskild medlem, 100 kr för unga).

■ *AnnaLena Karlsson Andrews*
Bilderna från kongressen är tagna av *Jesper Prytz.*

Vad tyckte du om årets kongress?

Foto: AnnaLena Karlsson Andrews

– Det har varit väldigt inspirerande att träffa så många FN-vänner och att se vilken mångfald vi har i FN-rörelsen – det måste man se som en tillgång! Vi måste vårda varandra och arbeta för att var och en ska hjälpa

till att värva fler medlemmar. Om alla till nästa kongress kan värva en person så blir vi dubbelt så många!

– När det gäller diskussionerna på kongressen så är det viktigt att vi inte splittrar oss utan kan arbeta vidare i enighet. Vi som jobbar ute i landet ska känna ett förtroende för vår styrelse och undvika att hamna i ett ”vi- och dom-tänkande”.

Lena Johansson, Partille FN-förening (fjärde kongressen)

– Diskussionerna har varit intressanta med många olika perspektiv. Vi har ju fått höra synpunkter från både FN-föreningar, distrikt och riksorganisationer. Att få höra om riksorganisationernas engagemang

och se bredden i deras mandat har varit spännande, och att träffa olika personer från olika delar av landet.

– Det beslut som jag tycker är särskilt positivt är att vi i FN-förbundet ska försöka oss på en miljökampanj. Även om inte alla att-satserna i motionen gick igenom så är det ändå ett steg i rätt riktning!

Shervin Vahedi, Malmö FN-förening (första kongressen)

– Det har varit intensivt och stundtals gått väldigt snabbt framåt. Det gäller att vara påläst så man kan fatta kloka beslut. Jag som är på min första kongress har fått en insikt om hur det går till när beslut fattas

i organisationen. Det har gett ny energi att känna att vi som jobbar ute i landet tillhör något större.

– Kongressen har varit ett bra tillfälle att träffa folk och knyta nya kontakter. Jag skulle önska att vi haft mer tid till mingel för att hinna träffa så många som möjligt. Man kunde kanske ha något slags organiserat minglande då man pratar med varje person i max tre minuter?

Thomas Simonsson, Luleå FN-förening (första kongressen)

Här är den nya styrelsen!

FN-förbundets kongress 2015 beslutade att banta ner förbundets styrelse till tolv ledamöter plus ordförande. Då beslutet fattades med 5/6-dels majoritet gick det igenom med omedelbar verkan.

Foto: Ulrika Rönmark

Stående från vänster: Carina Nilsson (vice ordförande), Thomas Simonsson, Aleksander Gabelic (ordförande), Tanja Mitic, Linda Nordin (general-sekreterare), Kiomars Heydar, Annelie Börjesson, Gertrud Åström, Jens Petersson (biträdande generalsekreterare), Niklas Carlsson, Oscar Erneroth och Gabriel Bake. Längst fram: Roland Håkansson (vice ordförande). Frånvarande: Laila Naraghi och Marianne Andersson.

Valberedning och revisorer

Till ny ordförande för valberedningen valdes Ursula Falkringe. Till ledamöter valberedningen valdes Toktam Jahangiry, Viktor Olsson, Lars Bengtsson och Susanna Güven. Suppleanter är Joakim Robertsson och Carina Almgren. Till ordinarie revisorer valdes Thomas Lönnström och Sonja Gardefjord. Revisors-suppleanter är Jens Karlsson och Gunilla Lundström.

Foto: Annalena Karlsson/Andrens

En strålande glad Annika Jyrwall Åkerberg (i mitten) tog i juni emot FN-förbundets MR-pris 2015. Med på bilden är FN-förbundets ordförande Aleksander Gabelic och generalsekreterare Linda Nordin.

FN-förbundets MR-pris 2015 Funktionshinderades rättigheter i fokus

Årets mottagare av FN-förbundets MR-pris Annika Jyrwall Åkerberg arbetar som människorättsjurist på alla nivåer. När hon tog emot priset gjorde hon det med ett anförande som andades hopp:

– Det är mycket bättre idag än för femton år sedan. Det finns oerhört mycket kvar att göra men det är bra att också se vad som har åstadkommit.

En stipendieresa till Nepal under juridikstudierna var avgörande för engagemanget för mänskliga rättigheter. Själv synskadad sedan 17 års ålder träffade Jyrwall Åkerberg där en ung nepalesisk kvinna med synskada:

– Hon var 23 år, som jag, och född i det lägsta kastet. Föräldrarna skämdes för hennes funktionsnedsättning, hon hade knappt fått gå utanför dörren eller kommunicera med andra människor. Inte fått utbildning eller rehabilitering. Jag mötte en isolerad och passiviserad människa, fråntagen all energi.

– Och jag insåg att det kunde ha varit jag – om jag varit född i Nepal. Därför jobbar jag för allas lika värde, berättar hon.

PÅ ALLA NIVÅER

Hon har därefter arbetat med mänskliga rättigheter på alla nivåer. Lokalt, regionalt, nationellt och internationellt, bl a vid FN:s högkommissariat för mänskliga rättigheter i Genève och för FN:s specialrapportör för funktionshinderfrågor. Erfarenheterna och kontakterna ger henne ett fint utgångsläge.

– Genom att arbeta på olika nivåer har jag fått ökad förståelse för kraften i mänsk-

liga rättigheter. Vad en enskild individ kan berätta på ett lokalt möte kan jag framföra till FN:s övervakningskommitté och det kan leda till en rekommendation till regeringen, säger hon, men fortsätter snabbt:

– Det svåra är ju att sedan förmå regeringen att realisera rekommendationerna.

Just nu gläds hon åt en framgång i den riktningen: den svenska regeringens beslut att inrätta en oberoende institution för bevakning av de mänskliga rättigheterna. Annika Jyrwall Åkerberg ser att den skulle kunna bidra till ökad kunskap om hur konventionerna ska tillämpas i Sverige.

– Det är jätte viktigt att vi börjar tolka lagen i enlighet med konventionerna. Det är den stora utmaningen. När varje enskild tjänsteman i Sverige fattar beslut ska det vara med mänskliga rättigheter som grund. Vi har haft den principen i många år, ändå har det inte nått ned i rättsväsendet. Okunskapen om hur konventionerna ska användas är stor, säger hon.

PEKAR GÄRNA UTÅT

Här i Sverige brukar vi gärna peka utåt, mot diktaturer och krigförande länder. Men den som blickar inåt ser att vi kunde vara bättre: 2014 kritiserade FN Sveriges arbete med rättigheter för personer med funktionsnedsättning på ett 30-tal punkter.

De tre alternativrapporter från Sverige som Annika Jyrwall Åkerberg tagit fram tillsammans med funktionshinderörelsen har haft stor betydelse för FN:s kännedom om bristerna. Den första gällde konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (2005), den andra den

om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (2006). Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning började gälla i Sverige 2009 och 2011 arbetade Jyrwall Åkerberg fram alternativrapporten på detta område. Så många som möjligt skulle bidra med erfarenheter vilket inneburit stora utbildningsinsatser i samband med rapportskrivandet.

Kunskap om olika regelverk delar hon också i boken ”Diskriminering på grund av funktionsnedsättning” som är en handbok i svenska och europeiska diskrimineringslagar. De flesta mänskliga rättigheter finns redan inskrivna i svensk lag. När de förnekas någon kan det vara fråga om diskriminering. I boken belyser hon de olika diskrimineringslagarna och relevanta rättsfall i relation till människor med funktionsnedsättning.

FANTASTISKA VERKTYG

Annika Jyrwall Åkerberg påpekar att internationella lagar är utformade för att vara till stöd – att de ger mängder av information, tips och vägledning om hur man kan utveckla ett samhälle för alla.

– Det är min drivkraft: att fler ska förstå att de mänskliga rättigheterna är helt fantastiska verktyg!

■ *Marika Sivertsson, frilansjournalist*

...och här är motiveringen:

FN-förbundets MR-pris är ägnat att uppmärksamma arbete för mänskliga rättigheter i Sverige. Årets motivering lyder: ”Sverige är fortfarande ett land där personer med funktionsnedsättning osynliggörs. Mottagaren av FN-förbundets MR-pris 2015 tar tydligt ställning för alla människors lika värde och rättigheter. I sitt yrkesliv och i föreningslivet gör hon viktiga insatser för att Sverige ska vara ett land där alla är delaktiga.”

Emma och Erik Övelius gifte sig på midsommardagen 2015 i Stockholm. Istället för att få traditionella presenter valde de att göra en insamling till FN-förbundets projekt Flicka. Resultatet blev strålande 90 460 kr!

Varför valde ni att arrangera en insamling till ett gott ändamål i stället för att få presenter?

– Jag och Erik har en tradition att vid jul välja ut ett eller ett par ändamål dit vi skänker pengar i stället för julklappar så det kändes väldigt naturligt för oss. Det finns helt enkelt andra som behöver stöd mycket mer än vi, säger Emma.

Hur togs initiativet emot av era bröllopsgäster?

– Vi är överväldigade över att så många var med och bidrog. Från början hade vi ett mål om att samla in 15 000 kr men fick snabbt justera det till 25 000 kr. Det är väldigt häftigt att vi tillsammans med våra gäster till slut fick ihop över 90 000 kr.

Varför valde ni att stötta just FN-förbundets projekt Flicka?

– Vi brinner för jämställdhetsfrågor bägge två. Att hjälpa unga flickor att få möjlighet till utbildning och god hälsa är viktigt även för långsiktig utveckling. När vi läste på om projektet Flicka kände vi att det var helt rätt, sedan var det även väldigt smidigt att göra en egen insamling på er hemsida vilket underlättade. *Vilket är ditt bästa tips till andra personer som också vill göra en insamling till ett gott ändamål?*

– Våga berätta om de frågor ni tror på och varför de är viktiga. Man måste visa vad man brinner för helt enkelt och det man vill förändra.

Fotografi: Fotografria Frida Fuhberg

Läs mer och ge ett bidrag på www.fn.se/flicka

Sverige inrättar MR-institution

Den svenska regeringen har beslutat att verka för att en oberoende nationell institution för mänskliga rättigheter inrättas. Beslutet är en seger för Svenska FN-förbundet som tillsammans med andra organisationer drivit frågan under flera år. Oberoende MR-institutioner finns i en tredjedel av världens länder inklusive 17 EU-länder och i Danmark, Norge och Finland.

FN-förbundets ordförande Aleksander Gabelic välkomnade beslutet och kallade det ett viktigt steg i arbetet mot diskriminering och utanförskap i Sverige. Samtidigt framhöll han att regeringen måste säkerställa att institutionen verkligen får

en oberoende roll gentemot sina uppdragsgivare.

– En nationell MR-institution måste få tydliga direktiv och ett uttalat ansvarsområde. Det måste också ställas krav på att regeringen tar ställning till och redovisar förslag på åtgärder till riksdagen angående institutionens rekommendationer, säger Gabelic.

– Att regeringen nu accepterar FN:s rekommendation bidrar förhoppningsvis till bättre uppföljning av Sveriges MR-åtaganden och att kommunerna får stärkt stöd i det lokala antidiskrimineringsarbetet.

Veteranmarsch från Örebro till Stockholm

För tredje året i rad arrangerade Sveriges Veterantförbund Fredsbaskrarna i augusti en marsch för alla Sveriges veteraner – civila som militära. I år gick den sk Veteranmarschen från Örebro med start 14 augusti och målgång i Stockholm den 22 augusti. Syftet är att uppmärksamma alla veteraner som gjort insatser för trygghet och säkerhet i världen.

I årets tåg gick även anhöriga och danska och norska veteraner.

– Alla som vill vara med och uppmärksamma veteranerna är välkomna att vandra med oss. Veteranerna har ovärderliga kompetenser och erfarenheter efter sina utlandsinsatser, och det är kompetens som nästan helt missas i Sverige i dag, sa Anders Ramnerup, generalsekreterare på Fredsbaskrarna. Sommaren 2016 kommer veteranmarschen att gå från Stockholm till Gävle.

”Hej Snippan” sätter fokus på kvinnors hälsa

I augusti lanserade Apoteksgruppen en ny kampanj i samarbete med Svenska FN-förbundet. Med ”Hej snippan! – en kampanj för livet och underlivet” vill Apoteksgruppen synliggöra och stärka kvinnors och flickors rättigheter världen över.

Intäkterna går till FN-förbundets projekt Flicka som stödjer utvalda FN-projekt i Etiopien mot könsstympning och barnäktenskap.

Genom försäljning på sina Apotek av bl a en särskilt framtagen necessär kommer pengar till projektet att samlas in.

– Vi på Apoteksgruppen vill med det här initiativet stödja det viktiga arbete som FN-förbundet gör för unga flickors rättigheter, men också tydliggöra att snippan har en stor betydelse för alla kvinnors välbefinnande. Vårt samarbete med FN-förbundets projekt Flicka är ett långsiktigt engagemang som på olika sätt kommer att aktiveras under de närmaste åren, säger Maria Mårfält, kommunikationschef på Apoteksgruppen.

Foto: Marina Andersson

”Lend Your Leg” uppmärksammas med en FN-strumpa på benet av Torsby FN-förening.

Tema i Torsby: Freden 70 år

I år är det 70 år sedan andra världskriget tog slut. I Torsby tog kommunens kulturavdelning och gymnasieskolans lärare detta som en utgångspunkt för att ordna en temavecka under rubriken ”Freden 70 år”. Något även Torsby FN-förening engagerade sig i. Olika talare var inbjudna för att belysa krig, flykt, fred och frihet. Linda Divkovic från FN-förbundet berättade som avslutning om kampanjen Lend Your Leg.

Gertrud Rydén, ordf Torsby FN-förening

Foto: Inbjörn Lindgren

Kunskapsstörstande deltagare i Örnsköldsviks FN-förenings studiecirkel om Azerbajdzjan.

Örnsköldsviks FN-förening i Azerbajdzjan

Studiecirkeln ”Lär känna Azerbajdzjan” inom Örnsköldsviks FN-förening under Ruhyya Mammadovas ledning blev startpunkten för en välplanerad studieresa till Azerbajdzjan. Deltagarna fick bättre förståelse för landets långa och brokiga historia. Under cirkeln berördes även situationen i enklaven Nagorno-Karabach. Till hösten planeras ett temamöte om landet i FN-föreningens regi.

Teater mot främlingsfientlighet

Nedansiljans FN-förening var medarrangör då teatergruppen Albatross gav en utomhusföreställning i Leksand. Ett femtiotal besökare fick ta del av en gripande föreställning 70 år efter andra världskriget – en sorgesång över alla dem som utplånades i koncentrationsläger. Föreställningen är ett viktigt inlägg i en tid av främlingsfientlighet och antisemitism. Teatergruppen har turnerat runt i flera länder.

*Else-Maj Hägg-Hellborg
Sekreterare Nedansiljans FN-förening*

Verkligheten för Rumäniens romer

Vi i Hässleholms FN-förening anordnade en föreläsning på temat ”Tiggarna från Rumänien”. Lokalreportern Carl-Johan Bauler och fotografen Jörgen Johansson tog romernas verklighet i ord och bild till Hässleholm en vårkväll då de föreläste om sin reportageresa till Rumänien. Inlevelsefullt och mycket engagerat visade de varför människor kommer till Sverige från Rumänien. Föreläsningen var mycket uppskattad av de 65 personer som besökte evenemanget.

*Jan-Ole Engkvist, ordförande i
Hässleholms FN-förening*

Sommarföreläsningar med angeläget fokus

I somras talade Sveriges ambassadör i Rumänien, Anneli Lindahl Kenny, kunnigt och engagerat om romernas historia och aktuella förhållanden i Rumänien. Hundra personer hade samlats på Kristianstads FN-förenings arrangemang i Åhus för att få veta mer om bakgrunden till att några av dem kommer hit för att samla in pengar.

Åsa Molde är en kirurg som ägnat en stor del av sitt liv åt insatser i många krigsdrabbade länder. Hon besökte oss och gav en spännande skildring av Röda korsets mångsidiga arbete i fält. Sist ut i vårt sommarprogram var Gunilla Berglund, psykolog från Stockholms universitet. De har ett samarbete med Panzisyjukhuset i Kongo för att bistå kvinnor som utsatts för sexuellt våld. Gunilla utbildar

inhemska psykologer. Liksom de båda tidigare, berörde hennes föreläsning starkt dem som lyssnade.

Bosse Olsson, Kristianstads FN-förening

Kvinnors rättigheter lyftes

Internationella kvinnodagen uppmärksammades av oss i Strängnäs FN-förenings ungdomsgrupp. Det bjöds på en inspirerande kväll med föreläsning av Mimmi Granat, f d internationell praktikanter på FN-förbundet i Georgien, som talade om sina erfarenheter av kvinnors situation och rättigheter i Georgien. Kvällens insamling var till förmån för projektet Flicka. Med hjälp av FN-förbundets fotoutställning ”Jämställdhet – nyckeln till utveckling” kunde gästerna fritt läsa på om jämställdhet och kvinnors rättigheter runt om i världen.

*Linn Westlund, ungdomsansvarig
Strängnäs FN-förening*

Foto: Margareta Swenson

Laxå FN-förenings studiecirkel avslutades med besök i Norrköping och Hävla kvarn.

Resa till Norrköping avslutade studiecirkel

Laxå FN-förening avslutade en studiecirkel om Nelson Mandela genom att åka till Arbetets museum i Norrköping. Där beskådade vi en utställning om honom. En annan mycket intressant avdelning på museet handlade om framtiden och vår miljö. Efter en god lunch fortsatte färden till Hävla kvarn med en förevisning av sädens väg från korn till mjöl.

Alice Sandström

SKRIV TILL LANDET RUNT:

Redaktör: Eva Brattander
E-post: eva.brattander@fn.se
Telefon: 08-462 25 53

FN-förbundet på bokmässan

FN-förbundet medverkar på bokmässan i Göteborg 24-27 september. Vi har vår FN-monter på Internationella Torget en trappa upp. Nytt material och nya aktiviteter utlovas.

Fredagen den 25 september kl 14.20 har vi ett miniseminarium på Stora Scenen på Internationella Torget, "Att trygga utvecklingen i världen – vad kan FN bidra med?". Bland de medverkande finns Birgitta Ohlsson, FP, och Hans Linde, V. Lördagen den 26 september kl. 09.15 har vi ett frukostseminarium om jämställdhet i den nya utvecklingsagendan med bl a Åsa Regnér, jämställdhetsminister, och Anna Bergendahl, FN-förbundets goodwillambassadör.

Nya FN-skolor

Till läsåret 2015-16 välkomnar vi två nya FN-skolor: Uddevalla gymnasieskola och Gislaveds gymnasium.

Höstens FN-ABC-kurser

2/10: A-kurs i Stockholm
3/10: B-kurs (fred) i Stockholm
25-30/10: C-kurs i Genève
7/11: B-kurs (utveckling) i Malmö
14/11: A-kurs i Stockholm
4/12: B-kurs (fred) i Göteborg
Mer information och anmälan på www.fn.se/kurs.

Fira flickadagen!

Den 11 oktober är det internationella flickadagen, ett utmärkt tillfälle att uppmärksamma projektet Flicka. Mer tips finns på www.fn.se/flicka.

Nytt skolmaterial

Lagom till FN-dagen presenterar FN-förbundet ett skolmaterial om vad FN gör och en tävling där elever kan skapa framtidens värld. Du hittar och laddar ner materialet på fn.se/fndagen.

Internationella praktikanter

Fyra nya praktikanter har rest iväg till FN-förbundets systerförbund i Afrika och södra Kaukasus. Karin Alexandersson från Göteborg är hos FN-förbundet i Sydafrika, Jennie Ekborg från Stockholm hos FN-förbundet i Georgien, Sara Larsson från Örebro hos FN-förbundet i Armenien och Marcus Hjalmarsson från Uppsala hos FN-förbundet i Tanzania.

Efter fyra månaders praktik återvänder de till Sverige för en månads informationsarbete. Följ gärna praktikanternas resor på Ungbloggen.se! Vid frågor kontakta sophia.tuwesdotter@fn.se.

Bilaga i SvD

En bilaga om den nya globala utvecklingsagendan distribueras med Svenska Dagbladet den 18 oktober. FN-föreningar och FN-distrikt kan beställa den 20-sidiga bilagan från FN-förbundet i upplagor om 25, 50 eller 100 exemplar. Den är gratis och förbundet betalar portot. Skicka din beställning till liv.bolmgren@fn.se.

Inför FN-dagen

Välkommen till FN-förbundets årliga seminarium inför FN-dagen! Vi firar FN och diskuterar en aktuell världspolitisk fråga. Årets seminarium äger rum den 23 oktober i Stockholms Konserthus klockan 10.30 - 13.00. Läs mer i kalendariet på www.fn.se.

Nya informatörer!

FN-förbundet har utbildat 24 unga medlemmar till informatörer. Deras hedersuppdrag är att under ett läsår informera och engagera andra för FN:s utvecklingsarbete och FN-förbundets projekt Flicka och Skolmat. Information om dem finns på fn.se/informatorer. Bjud gärna in en informatör som föreläsare vid lokala arrangemang!

Bjud in till cook-a-long!

Berätta om Skolmatsprojektet för människor i din närhet genom att ordna en cook-a-long med recept från de länder som FN-förbundets skolmatsinsamling går till. Ett material med information, recept och tips finns på www.fn.se/skolmat och hos kampanjansvarig Julia Gerestränd, julia.gerestränd@fn.se, 08-462 25 59.

Filmtips

Nu finns korta filmer om projekten Flicka och Skolmat med diskussionsfrågor. Materialet fungerar utmärkt som underlag för seminarier i både förening, ungdomssektion och skolklass. Beställ på fn.se/flicka och fn.se/skolmat.

Bidrag för aktiviteter

Sök bidrag från FN-förbundet för aktiviteter under hösten om FN:s nya

utvecklingsmål! Blankett finns på www.fn.se/projektbidrag.

Omröstningsstation MyWorld

Låna en omröstningsstation från FN-förbundet! Omröstningsstationerna leder till ställningstaganden, diskussioner och engagemang. På FN-förbundets hemsida www.fn.se, under fliken "Distrikt och föreningar" finns mer information och beställningsblankett.

Utställning om jämställdhet

På FN-förbundets hemsida www.fn.se, under fliken "Distrikt och föreningar" finns mer information och beställningsblankett.

Film och namnupprop

Använd FN-förbundets film Sverige då – Världen nu med fokus på jämställdhet och flickors rättigheter. Ställ dig bakom FN-förbundets krav på jämställdhet. Se film och krav på www.fn.se/jamstalldhet

Ny debattantologi

Debattantologin Att trygga utvecklingen i världen – vad kan FN bidra med? kan köpas för 50 kr/st. Antologin presenteras i FN-shoppen på www.fn.se.

Personaltyt

Ny ekonomiansvarig på FN-förbundet är Joakim Bergman, ny ungdomshandläggare är Marcia Munoz, Robin Strand är vikarierande kontorsassistent, Sofie Haglund är vikarierande webbredaktör och Sophia Tuwesdotter är ny projekthandläggare inom den internationella avdelningen.

Ny idéskrift

Ett mer öppet, transparent och effektivt FN är ett av kraven i en ny idéskrift från FN-förbundet med tio förslag på hur Sverige kan stärka FN. Se webbshoppen på www.fn.se.

Platser kvar på NordicMUN!

Den 27-29 oktober arrangerar FN-förbundet Nordic MUN på UN City i Köpenhamn för dig över 18 år. 250 delegater från hela världen samlas för att lösa spännande problem i ett FN-rollspel. Anmäl dig idag på www.nordicmun.org!

ALEKSANDER GABELIC
ORDFÖRANDE I SVENSKA FN-FÖRBUNDET:

EN 70-ÅRING SOM BEHÖVS MER ÄN NÅGONSIN

I år fyller Förenta Nationerna 70 år. Världsorganisationen skapades 1945 efter ett världskrig med miljontals döda. "Aldrig mer krig" var tanken.

Bilden av FN:s arbete under de gångna åren är splittrad. Storpolitiska intressen och motsättningar har periodvis försvagat organisationen och lett till besvikelser och frustration. Samtidigt har FN bidragit till att rädda miljoner människor från helvetet genom bl a fredsbevarande insatser, flyktinghjälp och matbistånd. All denna verksamhet pågår med full kraft in i våra dagar.

FN hade vid bildandet 51 medlemsstater. I dag är 193 länder medlemmar. Världen ser inte ut som den gjorde 1945. FN bidrog bl a till att de forna kolonierna avskaffades och att självständiga stater kunde skapas.

Trots befogad kritik har FN tagit flera viktiga steg framåt. Organisationen är i ständig process. 2005 genomfördes ett stort reformmöte i New York som bl a gav världen ett nytt råd för mänskliga rättigheter, en fredsbyggande kommission och principen skyldighet att skydda.

FN:s millenniemål har bidragit till att förändra livet för många. Målen ersätts nu av nya mål för hållbar utveckling. Också klimatmötet i Paris i december är betydelsefullt för att världen ska få en bättre klimatpolitik. I allt detta har FN en central roll.

Idag står organisationen vid ett vägsval. Världens länder måste

bestämna sig för vilket FN man vill ha. Några regeringar vill ha ett svagare FN medan andra, som Sverige, vill stärka organisationen. Samtidigt är det nödvändigt att FN-familjen blir bättre på att samverka, inte minst i arbetet i fält. FN måste ha fokus på effektivitet och för det krävs ett modernt ledarskap.

Situationen i Syrien visar konsekvenserna av ett splittrat säkerhetsråd. Rådet behöver reformeras och ta ett större ansvar för framtiden.

Det 70-årsfirande FN behövs mer än någonsin om vi ska klara de globala utmaningar vi gemensamt står inför. Svenska FN-förbundet har en viktig roll i att sprida kunskap om FN och tillsammans med företag och medlemmar samla in resurser till organisationens arbete. Vi har även en central roll när det gäller att mobilisera stöd i Sverige och internationellt för att regeringar och parlament ska föra en mer ansvarsfull och aktiv FN-politik. Målet är att vi ska bli än fler medlemmar som driver på för ett vitalare, öppnare, effektivare och mer demokratiskt FN.

Sverige har gjort mycket för FN genom åren och för det ska vi vara stolta. Vi är många som arbetar för att Sverige ska bli invalt i FN:s säkerhetsråd 2017-2018. Sverige gör skillnad och vår röst behövs, inte minst i arbetet för att stärka flickors och kvinnors rättigheter.

Det bästa sättet att hedra 70-åringen FN är att blicka mot framtiden och att fortsätta verka för en starkare och bättre världsorganisation i mänsklighetens tjänst.

Nästa nummer

... av Världshorisont blir ett temanummer om rasism och etnisk diskriminering i Sverige. Det kommer i brevlådan den 30 november.

Nöd och konflikter på flera håll i Afrika, Mellanöstern och Asien har skapat de största flyktingströmmarna i världen sedan andra världskriget. En mindre del av flyktingarna lyckas ta sig till Europa och knackar på dörren till våra generellt rikare och mer välmående länder. Samtidigt har Europas romer, en extremt utsatt och diskriminerad grupp, börjat använda sig av den fria rörligheten inom EU för att ta sig till länder som Sverige och Tyskland. Med främlingsfientliga partier på frammarsch i många länder ställs frågorna om rasism, diskriminering, solidaritet och mångfald på sin spets.

I Världshorisonts temanummer vill vi ge en kunskapsgrund att utgå från men också diskutera komplexa frågor som t ex kvinnors rättigheter i våra svenska förorter. Samtidigt belyser vi det viktiga och långsiktiga arbetet med att granska och främja respekten för mänskliga rättigheter i Sverige.

Foto: Lucky Look/Alamy

Beställ gärna extra exemplar av Världshorisont och dela ut dem bland familj, vänner eller andra intresserade! Skicka din beställning till vardshorisont@fn.se!

Vi når fram till Syriens nödställda. Når vi fram till dig?

Sms:a
SYRIEN till 72 909
så skänker du 50.-

Swisha
valfritt belopp
till 1239000795 och
ange SYRIEN

Över 12 miljoner människor är på flykt från inbördeskriget i Syrien och kringliggande områden. FNs livsmedelsprogram når ut med matpaket och matkuponger till människor som är i stort behov av humanitär bistånd. Maten räddar liv i dag.

Just nu pågår insamling till Syriens drabbade:
SMS:a Syrien till 72 909 så bidrar du med 50 kr. Tack!

EN
BÄTTRE
VÄRLD

FN-förbundet
UNA SWEDEN